

مقدمه :

بخش شناخت در دو بعد رویه ای و ماهوی بررسی و تهیه شده است. سنجش وضعیت از بعد رویه ای شامل بررسیهای تاریخی و جغرافیایی، اجتماعی و جمعیتی ، اقتصادی و حقوقی و از بعد ماهوی شامل سازمان های عملکردی، بصری ، کالبدی - فضایی و زیست محیطی است.

معرفی حوزه فراگیر، بلافصل و مداخله

مساحت منطقه ۲۳ کیلومتر مربع (۱۹۵۰ هکتار) است. به لحاظ جغرافیایی از شمال به خیابان شهید آیت ... اشرفی اصفهانی، از جنوب به ناژوان و حاشیه زاینده رود، از شرق بزرگراه شهید خرازی و از غرب به خیابان آب - حریم در چه محدود می شود (ن. ا. دهخدا ۳، ۱۳۸۹). سیمای عمده این محدوده شامل اراضی کشاورزی ، زمین های بایر و کارگاهی و مسکونی می باشد. اراضی و باغها در معرض انواع توسعه مسکونی و تفرجگاهی قرار دارد و پیوسته مورد تهدید است.

محدوده بلافصل شامل پتانسیل های طبیعی گسترده جنوب آتشگاه و محدوده مداخله شامل محور سبز ناژوان در شمال زاینده رود می باشد. محدوده سبزره ناژوان در بخش شمال رودخانه زاینده رود و در منطقه نه اصفهان واقع شده است . این محدوده در قسمتی از محور جاده سلامت اصفهان واقع شده و از نظر دارا بودن پوشش گیاهی و جانوری مشابه با سایر بخش های سبزره ناژوان می باشد که از غرب به شرق اصفهان راه خود را ادامه می دهد. وجود درختان همیشه سبز و آب و هوای مناسب شخصیت خاصی به این محدوده داده است . از نظر وجه تسمیه ناژوان ترکیب یافته از دو کلمه ی ناز و وان که ناز با ناژو گیاهی است از خانواده صنوبر که تبریزی، کبوده و صنوبر از آن جمله اند. و وان پسوندی است برای جا و مکان. بنا بر این ناژوان به معنی جایگاه درختان تار و صنوبر است. یا به عبارتی محلی است با بیشه های انبوه از درختان تاز و کبوده و زبان گنجشک. در پارک ناژوان انواع گیاهان زینتی و دارویی همانند اسطوخودوس و رزماری دیده می شود.

جدول - محدوده و موقعیت حوزه های طرح پژوهش

محدوده	موقعیت	ویژگی ها
فراگیر	از شمال به محور کهنذر، از جنوب به ناژوان و رودخانه زاینده رود، از شرق به بزرگراه خرازی	این مدوده از مناطق ۱۵ گانه ی شهر اصفهان انتخاب شده و بخش عمده ای از بافت شامل کاربری مسکونی و اراضی کشاورزی، باغات و فضای سبز می باشد.
بلافصل	از شمال به خیابان آتشگاه از جنوب به محور سبز ناژوان و از شرق به بزرگراه خرازی	این محدوده دارای پتانسیل های طبیعی، سبز و گردشگری گسترده ای است .

این محدوده بیش از ۵۰ درصد از اراضی محدوده را اراضی سبز و طبیعی تشکیل داده است.	محور سبز ناژوان در شمال رودخانه زاینده رود	مداخله
--	--	--------

(نگارنده)

تصویر-موقعیت منطقه در میان مناطق اصفهان

منطقه نه شهر اصفهان (حوزه فراگیر)

در این بخش منطقه نه شهر اصفهان در دو بعد ماهوی و رویه ای سنجش و مورد شناخت و ارزیابی قرار می گیرد.

پیشینه تاریخی منطقه ۹:

حدود ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد، با آمدن قوم آریا به این خطه شکل گیری شهر اصفهان با بزرگ شدن یکی از دهات انجام پذیرفته است. بررسی پیشینه تاریخی حوزه غربی شهر اصفهان نشان می دهد که تپه آتشگاه قدیمی ترین عنصر تاریخی این حوزه و شهر اصفهان است. وجه تسمیه این تپه که در ۳ کیلومتری جنوب خمینی شهر فعلی و ۸ کیلومتری غرب اصفهان قرار دارد به استقرار یکی از آتشکده های مهم ایران قبل از اسلام مربوط بوده است. آتشکده می مزبور متعلق به دوره ی ساسانیان است. بنا به عقیده حمزه اصفهانی در زمان اردشیر ساخته شده و از آن بنام آتشکده

شهر اردشیر، در جانب قلعه ماربین یاد می کند که محل آن با محل تپه آتشفگاه تطبیق می کند. ساختار سکونتگاه های این محدوده به شکل قلعه هایی بوده که در طول تاریخ تخریب گردیده است (ن. ا. دهخدا ۱۳۸۹، ۴). ناحیه ی آتشفگاه و خمینی شهر (ماربین) با توجه به چند عامل جغرافیایی برای استقرار اولین مسکن انسانی در حوزه آبیاری زاینده رود مناسب تر از جی و یهودیه تشخیص داده می شوند حاصل خیزی خاک، آب فراوان، آب و هوای مناسب و پستی زمین بر تری این ناحیه را نسبت به تو احوی فوق روشن می سازد. بررسی نتایج سکونت در ناحیه غرب استان نشان می دهد که در کنار تپه باستانی آتشفگاه عده ای به عنوان نگهبانان و مامورین آتش در ساختمان های اطراف تپه زندگی می کرده اند و به هنگام مراسم مذهبی جمعیت کثیری به این نقطه می آمده اند که این وضعیت تا ظهور اسلام ادامه داشته است. اسناد و مدارک تاریخی حاوی اسامی روستا های غرب شهر اصفهان است، به نحوی که در سفر نامه ها و نوشته های جغرافیدانان اسامی روستا های این محدوده شامل کارلادان، گورتان، برزان، آفاران، کوهانستان، جولان بالا و غیره آورده شده است. بررسی منابع و اسناد تاریخی نشان می دهد که در دوران رشد و شکوفایی شهر اصفهان قسمت شرقی حوزه غرب بخشی از محدوده شهر صفری را تشکیل می داده و از مجموع ۱۲ دروازه شهر صفری، دروازه های بید آباد و سه پله در حوزه غرب قرار داشته است، ولی پس از سقوط سلسله صفویه و افول شهر اصفهان، باروی اشرفی از سمت غرب در حوالی دروازه دولت بوده است. به جز آثار تاریخی محدوده شامل تپه آتشفگاه، منار جنبان و چندین برج کبوتر، اثر فیزیکی دیگری در ناحیه غرب باقی نمانده است. ساختار سکونت گاه های این محدوده به شکل قلعه هایی بوده که در طول تاریخ تخریب گردیده است. از طرفی بررسی سیر تحولی تاریخی محدوده غربی نشان می دهد که تا اواخر حکومت قاجاریه، تحول خاصی اتفاق نیفتاده است و روستا های این محدوده از طریق دروازه های غربی شهر اصفهان به ویژه سه پله، جوزدان و مارتان به اصفهان وصل می شده اند. شبکه های ارتباطی شهر تا سال ۱۳۰۰ ه-ش، به صورت کوچه باغ هایی بوده که در کنار نهرها(مادی ها) قرار داشتند و تنها محور ارتباطی مهم در حوزه غربی، جاده خاکی دروازه سه پله از طریق خیابان فعلی میرزا طاهر و در دنباله نهر قمیش بوده که ارتباط اصلی شهر اصفهان را با شهر نجف آباد و سایر نقاط غربی استان بر قرار می نموده است. در اواخر دوره قاجاریه خیابان شیخ بهایی توسط ظل السلطان، حد فاصل محور چهار باغ و محله جوی شاه و انتهای باغات صارم الدوله، شکل می گیرد. در اوایل دوره پهلوی اول خیابان آتشفگاه، از فلکه صارمیه تا سه راهی خمینی شهر، احداث می شود و به دنبال آن خیابان صارمیه، حد فاصل محله جوی شاه و با عرض کم احداث شد و این خیابان رونق دیرینه خیابان میرزا طاهر را کم رنگ نمود و به لحاظ مرکزی که در محدوده داشت ارتباط مناسب روستاهای غربی را با شهر اصفهان تقویت کرد. اصلاحات عرضی در سال ۱۳۴۱ ه-ش و انجام یک سری توزیع زمین قبل از سال ۴۱ شکل منطقه را به هم زد و مفهوم خرده مالکی را تحقق بخشید که آثار این امر قطعه قطعه شدن اراضی و باغات و توزیع بیشتر آن رونق خرید و فروش زمین بود. در سال ۱۳۴۸ ه-ش، خیابان کهندژ به موازات خیابان آتشفگاه شکل گرفت. این محور رونق شهر نشینی در روستا های حاشیه خود از جمله محله های جولان بالا و پایین را سبب گردید و به دنبال آن احداث سای محور های ارتباطاتی، سبب دگر گونی بافت و تضعیف نقش زراعت و باغداری حوزه غربی گردید. بررسی سیر تحول تاریخی بافت نشان می دهد که در سال ۳۴، تعداد ۱۹ هسته روستایی پراکنده در باغشاه، برزان، ولدان، لم - جیر، رهنان، بابو کان، دهنو، جوی آباد، سودان، جنیران، پاران، لادان، زهران، کالا دان، جروکان، نصر آباد، گورتان، کرم ماربین در این حوزه قرار داشته که فاقد حد اقل پیوند و ارتباط بوده اند. در دوره های ۴۲ و ۵۲ بر رشد پیوسته هسته های روستایی افزوده شده و هسته های جدید شهری و نیمه شهری نیز در اطراف آن ها به وجود آمده است پس از این دوران در سال های پس از انقلاب با شتاب گیری آهنگ شهر نشینی فرایند

پیوستگی و انسجام هسته های پراکنده شهری و روستایی شروع شد و منجر به شکل گیری مناطق حوزه غربی شهر گردید، به طوری که هم اکنون مناطق شهری، علی رغم بافت های متخلخل و پهنه های باز کشاورزی و باغی در حال انسجام و پیوستگی کامل می باشند. بر طبق مطالعات انجام شده منطقه ۹ اصفهان در گذشته به بلوک ماریین معروف بوده است. تقسیمات اصفهان در سال یک هزار و سیصد و هشت (۱۳۰۸ ه.ق) به این ترتیب و شرح است: مرکز شهر اصفهان و ته بلوک به نام های: ۱- جی ۲- برخوار ۳- قهاب ۴- بر آن ۵- رویدشت ۶- ماریین ۷- لنجان ۸- کرون ۹- کراچ (رفیعی مهر آبادی ۱۳۵۲، ۸) در کتب مختلف از ماریین به عنوان منطقه ای خوش آب و هوا و با باغات فراوان یاد شده است. امروزه نیز با وجود توسعه شهر و تخریب این باغات و تبدیل آنها به واحدهای مسکونی بازم این منطقه جزء مناطق خوش آب و هوای اصفهان است که هنوز فعالیت های کشاورزی و باغ داری در آن انجام می شود.

-عناصر تاریخی

✓برج کبوتر

واقع در خیابان میرزاظاهر نیز از جمله بناهای تاریخی حوزه غرب اصفهان می باشد که مورد مرمت و بازسازی قرار گرفته و از جانب سازمان میراث فرهنگی به عنوان المان تاریخ مورد شناسایی قرار گرفته است.(بازنگری طرح تفصیلی منطقه ۹)

✓باغ محمدعلی خان

یک اثر تاریخی است و در خیابان عاشورا (کوچه بوستان) قرار دارد با توجه به محل استقرار این اثر تاریخی در نزدیکی منارجنبان، میتوان تدبیری اندیشید تا بیش از پیش مورد بازدید سیاحان قرار گیرد این بنا از نظر سازمان میراث فرهنگی به عنوان بنای تاریخی مورد شناسایی قرار گرفته و حریم تعیین شده برای آن مطابق ضوابط این سازمان می باشد.(بازنگری طرح تفصیلی منطقه)

✓خیابان آتشگاه

در حوزه غرب اصفهان یک محور تاریخی را تشکیل می دهد. این خیابان که به تبعیت از عملکرد ارتباطی شهر اصفهان با منطقه غربی خود شکل گرفته است دارای سابقه سکونتی بسیار طولانی می باشند. از جمله المان های تاریخی به جامانده در طول این محور و اصولاً در غربیترین بخش حوزه غربی اصفهان می توان به کوه آتشگاه در هفت کیلومتری غرب اصفهان جاده اصفهان نجف آباد اشاره نمود. این کوه که بر اساس مستندات تاریخی محل - آتشگاه زرتشتیان قبل از ورود اعراب بوده است دارای عملکرد توریستی فرامنطقه ای می باشد. (بازنگری طرح تفصیلی منطقه ۹)

✓مسجد گنبد آزادان

که در محله آزادان در بخش شمالی خیابان آتشگاه واقع می باشد قیمت این مسجد و گنبد سبب گردیده که به عنوان یک بنای تاریخی و هویت بخش مطرح گردد و همچنان عملکرد مذهبی را دارا باشد. این بنا از نظر سازمان میراث فرهنگی به عنوان بنای تاریخی شناسایی شده و حریم تعیین شده برای آن نیز بایستی در چارچوب ضوابط میراث فرهنگی مورد عمل قرار گیرد. بقعه ابودردا نیز در محل تلاقی خیابان آتشگاه و خیابان میرزا طاهر واقع بوده و همچنان عملکرد زیارتی را داراست. (بازنگری طرح تفصیلی منطقه ۹)

✓منارجنبان

از جمله عناصر تاریخی است که پس از وقوع زلزله در شهر بم در بین متخصصان ژئوتکنیک لقب سازه هوشمند را نیز کسب کرد. این اثر تاریخی در شش کیلومتری غرب اصفهان واقع بوده و دارای اشتهاار بین المللی است . حریم این مجموعه تاریخی مطابق ضوابط اعلام شده توسط سازمان میراث فرهنگی مطرح بوده و بایستی در توسعه‌های آینده نیز لحاظ گردد. (بازنگری طرح تفصیلی منطقه 9)

محوطه تاریخی مسجد و خانقاه نصرآباد

در گذشته در مرکز روستای نصرآباد واقع بوده و عملکرد ویژه اجتماعی را دارا بوده است . این محوطه جز آثار ثبت شده سازمان میراث فرهنگی می باشد و حریم اعلام شده جهت آن مطابق مطابق نظر این سازمان بایستی تعیین و اجرا گردد. (بازنگری طرح تفصیلی منطقه 9)

✓ آسیاب و کوشک قدیمی محله نازوان

این المان تاریخی تحت تاثیر موقعیت استقرار خود که متأثر از جاذبه تفریحی پارک نازوان است میتواند به المان تاریخی توریستی زنده و پویایی تبدیل گردد. بازنگری طرح تفصیلی منطقه 9)

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد نجف آباد

دانشکده هنر معماری شهرداری

ارشد طراحی شهری

نام نقشه :

بعد ربه ای - نظام تاریخی

استاد راهنمای محترم :

دکتر مریم فرخی

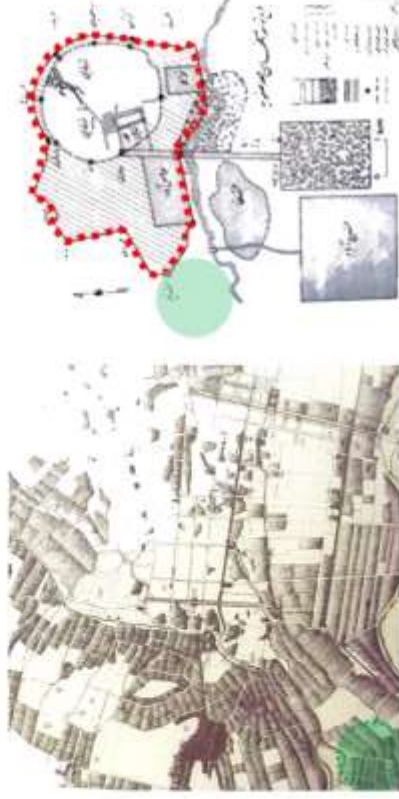
دانشجو :

سحر حسینی

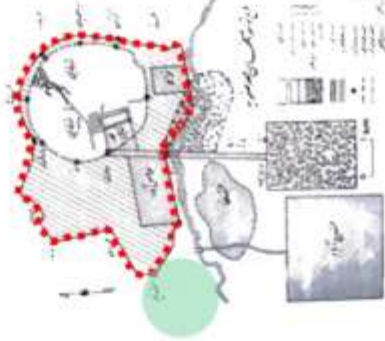

بررسی پیشینه تاریخی حوزه غربی شهر اصفهان نشان می دهد که تپه آتشگاه قدیمی ترین عنصر تاریخی این حوزه و شهر اصفهان است. وجه تسمیه این تپه که در ۳ کیلومتری جنوب خمینی شهر فعلی و ۸ کیلومتری غرب شهر اصفهان قرار دارد به استقرار یکی از آتشکده های مهم ایران قبل از اسلام مربوط بوده است. آتشکده مزبور متعلق به دوره ساسانیان است و بنا به عقیده حمزه اصفهانی در زمان اردشیر ساخته شده و از آن بنام آتشکده شهر اردشیر، در جانب قلعه ماربین یاد می کنند که محل : با محل تپه آتشگاه تطبیق می کند.

حوزه فراگیر

موقعیت منطقه در دوره قاجار به

موقعیت منطقه در دوره صفویه

محدوده	موقعیت	مساحت (هکتار)	ویژگی ها
فراگیر	از شمال به محور گهمز، از جنوب به نازوان و رودخانه زاینده رود، از شرق به بزرگراه خرازی	۱۰۵۴	این محدوده از مناطق ۱۵ گانه شهر اصفهان انتخاب شده است و بخش عمده ای از بافت شامل کاربری مسکونی و راحی کشاورزی، باغات و فضای سبز می باشد.

کوه آتشگاه

گنبد آزادان

منارجنبان

شاخص های تاریخی

در این منطقه با خصوصیات ویژه و نشانه های تاریخی و هویت بخش رو به رو هستیم که از نظر گردشگری، خدماتی، بهداشتی، اقتصادی و ... حائز اهمیت می باشد. بعضی از این نشانه ها شامل منارجنبان(متعلق به دوره هشتم هجری)، برج کبوتر(متعلق به هفتمد سال پیش)، حمام رهنان، کوه آتشگاه(متعلق به دوره ساسانیان)، پارک جنگلی نازوان، باغ پرندگان، باغ موزه پروانه ها.

نقشه عناصر و شاخص های تاریخی و طبیعی منطقه نه اصفهان

اسباب تاریخی نازوان

-وضعیت اجتماعی-جمعیتی

در میان حوزه های شهری، حوزه غرب با ۶۶ / ۵۶ نفر در هکتار و حوزه شرق با ۱۱۳ / ۲۲ نفر در هکتار به ترتیب کمترین و بیشترین تراکم ناخالص را داشته اند و از نظر تراکم خالص نیز حوزه غرب با ۱۹۴ / ۱۳ نفر در هکتار و حوزه شمال با ۳۵۴ / ۹۹ نفر در هکتار به ترتیب کمترین و بیشترین میزان را به خود اختصاص داده اند منطقه ۹ با رشد سالیانه جمعیتی معادل ۴۹ درصد از جمعیتی معادل ۶۱۲۸ نفر در سال ۱۳۶۵ به ۶۴۳۶۰ نفر رسیده است در عین حال رشد جمعیتی منطقه ۹ در پایین ترین حد در حوزه غرب شهر اصفهان قرار دارد. از نظر توزیع تراکم جمعیتی در این منطقه بیشترین تراکم مربوط به حوزه های جمعیتی واقع در حاشیه محورهای اصلی مانند خیابان آتشگاه و بزرگراه خیام می باشد. تراکم جمعیت در این منطقه دارای ویژگی های خاص خود می باشد. عدم پیوستگی بافت سکونتی که ریشه در تاریخ این محدوده و وجود هسته های روستایی مستقر در این حوزه دارد در کنار وجود اراضی کشاورزی در بین این روستاها و وجود قوانین و آیین نامه های مربوط به عدم صدور مجوز ساخت و ساز در اراضی کشاورزی در عین وجود گرایش به سکونت در محدوده های ابا اجدادی و موجب تشکیل این کلونی های درونگرا از نظر کالبد شهری و گسستگی در بین هر یک از این روستاها گردیده و در حال حاضر تشکیل یک ساختار خاص ناپیوسته، غیر منسجم و فاقد هویت شهری را باعث گردیده است. به نحوی که هر چقدر از هسته ی مرکزی شهر به سمت غرب حرکت کنیم شاهد تراکم جمعیتی پایین تری می باشیم.(بازنگری طرح تفصیلی منطقه ۹)

-وضعیت جمعیتی

منطقه ۹ دارای رشد جمعیتی پایین منطقه و در پایین ترین حد در حوزه غرب شهر اصفهان قرار دارد و از نظر توزیع تراکم جمعیتی در این نقطه بیشترین تراکم مربوط به حوزه های جمعیتی واقع در حاشیه محور های اصلی مانند خیابان آتشگاه و بزرگراه خرازی می باشد و به ترتیب تراکم جمعیتی معادل ۱۱۰ و ۱۵۰ نفر در هکتار را به خود اختصاص داده اند. تراکم جمعیت در این منطقه دارای ویژگی های خاص خود می باشد چرا که وجود اراضی کشاورزی و باغات در کنار محلات مسکونی و عدم پیوستگی بافت های سکونتی، وجود قوانین و آیین نامه های مربوط به عدم صدور مجوز ساخت و ساز در اراضی کشاورزی، در عین گرایش شدید به سکونت در این محدوده های ابا اجدادی، موجب تشکیل کلونی هایی درون گرا از نظر کالبد شهری و گسسته در بین هریک از این محلات شده است و در حال حاضر تشکیل یک ساختار خاص ناپیوسته، غیر منسجم فاقد هویت شهری را در این منطقه باعث گردیده، به نحوی که هر چقدر از هسته ی مرکزی شهر به سمت غرب حرکت کنیم شاهد تراکم جمعیت پایین تری می باشیم.(سالنامه آماری اصفهان، ۱۳۹۵)

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد نجف آباد

دانشگاه هنر معماری شهرسازی

ارشد طراحی شهری

نام نقشه :

بعد رویه ای - نظام جمعیتی

استاد راهنمای محترم :

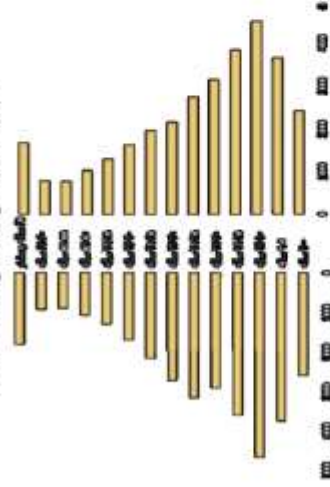
دکتر مریم فرخی

دانشجو :

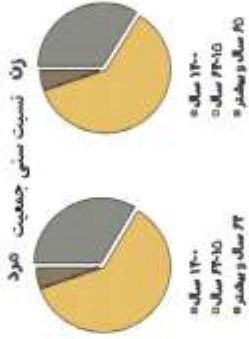
مستر حیدری

مردم سنی و جنسی منطقه ۱۳۹۸

نرخ رشد جمعیت در این منطقه روبه کاهش و تراکم جمعیتی بیشتر در شمال و شمال غرب منطقه می باشد.

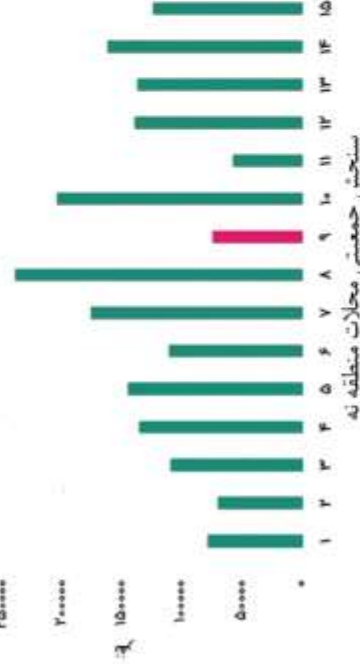
حوزه فراگیر

جمعیت شهر اصفهان بر حسب مناطق (امارانه ۱۳۹۸ اصفهان)

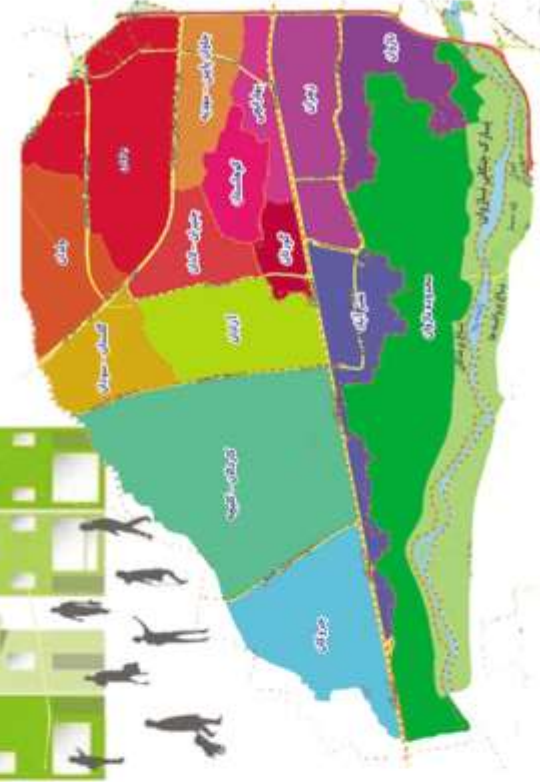
- تهی و گردآوری**
- مردم ساری ، مهرت سوزی ، گهردن ، برای گون پچه ما
میشین ، لس سوزی ، مویک گون باقی ، هادی کشمیر
- عسلی**
- گهردن ، هوزان ، اشپیان ، اسفان ، مینال پون
- انجمنی**
- شفا گون موم ، صبح ، گهردن ، زانوی ، اسفان ، مینال پون
- تهی**
- غرد گون ، اسفان

سنجش جمعیتی محلات منطقه نه

تراکم	تعداد سال ۹۹	تعداد سال ۹۸	مناطق (امر مرغ)	شماره منطقه
۲۵	۵۲۶۱	۴۳۵۲۳	پورگان	۹
۱۸	۶۰۸۸	۳۰۰۰۸۱	گهرکلی کهنه	۹
۵	۵۰۰	۵۰۰	گسار سوزی	۹
۲۵	۵۷۹	۳۰۰۸۷۰	زادگان	۹
۲۵	۲۱۲۷	۷۱۵۳	پهران تاران	۹
۱۱	۳۹۶۳	۵۳۰۸	پهران پارس سوزی	۹
۲۸	۳۰۸۹	۵۰۴۲۳	گومدانی	۹
۱۹	۸۷۰	۲۲۹۸۸	گومدلی	۹
۲۲	۳۰۸	۳۹۰۲۲	پورانی	۹
۸	۵۲۳	۱۲۰۵۹	زهران	۹
۲۸	۲۹۹	۱۰۰۰۰	لهرنگار	۹
۱۳	۲۱۵۳	۹۰۰۰۰	تاران	۹

تراکم جمعیتی محلات منطقه نه

-وضعیت حقوقی و اقتصادی

-فعالیت و اقتصاد منطقه

منطقه نه ۸ درصد کارگاه های شهر اصفهان را در بر میگیرد. بررسی توزیع شاغلان در بخش های عمده فعالیت این مناطق با استفاده از سرشماری ۱۳۹۵ نشان می دهد که ۷.۵ درصد شاغلان در بخش کشاورزی، ۴۷ درصد در بخش صنعت و ۴۵.۵ درصد در بخش خدمات مشغول به فعالیت بوده اند. بدین ترتیب سهم شاغلان بخش کشاورزی منطقه نسبت به سایر مناطق بالاتر بوده است. در دهه های اخیر پایین بودن قیمت زمین، زمین هجوم فعالیت کارگاهی و انبار را به این مناطق فراهم نموده است. مطالعات مهندسان مشاور نشان میدهد که در مجموع ۱۸۲.۶ هکتار از اراضی این مناطق دارای انواع کاربری های صنعتی، کارگاهی و انبار هستند که قسمت عمده آن (۱۶۶ هکتار) در نیمه شمالی منطقه متمرکز شده است. (بازنگری طرح تفصیلی ۱۳۹۵)

-فعالیت ها

در حال حاضر عمده فعالیت های حوزه غرب را بر خلاف گذشته خدمات و صنعت تشکیل میدهد. از جمله عوامل موثر در استقرار این فعالیت ها می توان به وجود شریان های اصلی ارتباطی و استقرار صنایع تعمیرگاهی و خدماتی وابسته به حمل و نقل، مجاورت بخش شمالی حوزه با مناطق صنعتی مهم اصفهان، وجود امکانات مناسب ارضی (بایر و کشاورزی) و سهولت انجام تغییر کاربری در آنها، فقدان صرفه اقتصادی پرداختن به فعالیتهای کشاورزی، وجود قابلیت های گردشگری اشاره نمود. از نظر نحوه توزیع، کارگاه ها و فعالیت های عمده فروشی و خرده فروشی این منطقه عمدتاً در حاشیه محورهای آتشگاه، کهندهژ، شریف و کارگاه ها و فعالیتهای صنعت و ساختمان به طور عمده در حاشیه محورهای شهیدان، نهرسودان و امام خمینی و اما م رضا (شمال منطقه) متمرکز شده اند. کارگاه های هتل، رستوران (گردشگری) اکثرأ در جنوب منطقه و نقاط مشرف بر ناژوان و زاینده رود و فعالیتهای زراعی و باغداری نیز در تمام عرصه ها به ویژه در محدوده ناژوان و غرب واقع شده است. (بازنگری طرح تفصیلی)

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تحقیق آباد

دانشکده هنر معماری شهرسازی

ارشد طراحی شهری

نام نقشه :

بعد رویه ای - نظام اقتصادی و عمومی

استاد راهنمای محترم :

دکتر مریم فرحی

دانشجو :

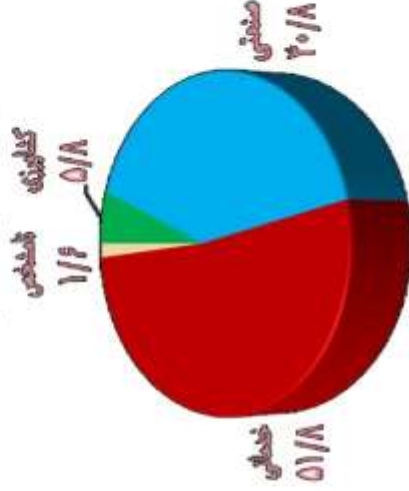
سحر حدادی

توزیع شغلی در بخش های مختلف منطقه

جمع کل	تخصص	خدمت		کسبوری	شرح
		صنعت	تجاری		
۱۵۸۸	۲۵۰	۸۲۱	۲۸۲	۶۸۹	ناظرین منطقه ۱
۱۰۰	۱/۶	۵/۸	۱/۹	۳۳/۹	درصد

توزیع شغلی ساکنان منطقه

با توجه به بررسی های انجام شده در منطقه نه ، ۹۰ درصد مشاغل به صورت غیر تخصصی و ۱۰ درصد تخصصی و با درآمد بالا می باشد.

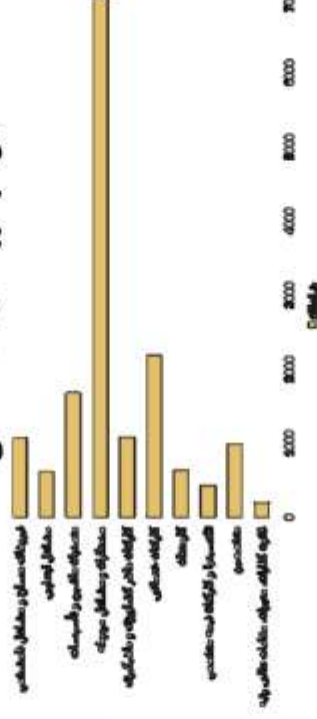
منطقه نه شهر اصفهان

در منطقه نه با توجه به سابقه و اهالی منطقه ،سند،مصالح، امکانات و موقعیت ملک ددر نقاط مختلف متفاوت است.

پرهزینه ترین مناطق تجاری و مسکونی در این منطقه در محور های کهنده، آتشگاه ، میرزا طاهر و نصر آباد می باشد.

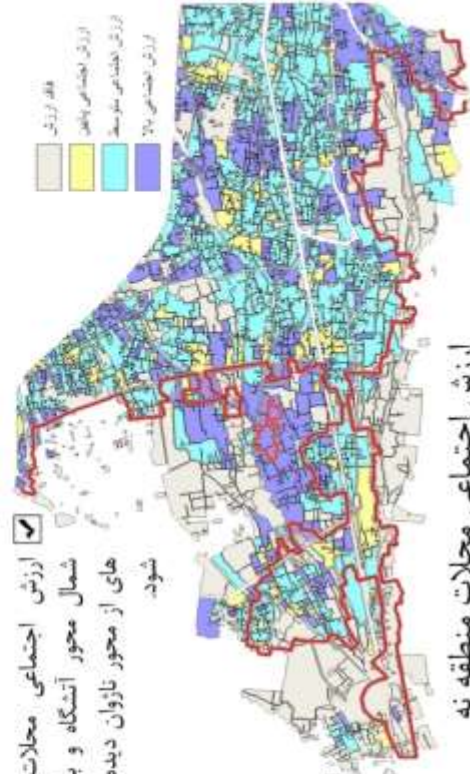
در این منطقه طی سالها با روند نزولی مشاغل کشاورزی و روند صعودی مشاغل تجاری و خدماتی مواجه هستیم.

تعداد شاغلین در گروه های عمده شغلی منطقه

ارزش اجتماعی محلات در

شمال محور آتشگاه و بخش های از محور نازوان دیده می شود.

ارزش اجتماعی محلات منطقه نه

-سازمان عملکردی

از آن جایی که منطقه ی ۹ شامل کناره ی رود خانه زاینده رود و پارک طبیعی تاوان و پهنه های اکولوژیک فراوان و همچنین مسیر های دسترسی فرعی (مادی ها) بسیاری می باشد، قضا های مختلفی برای ایجاد فعالیت های جمعی و تجربیات همگانی ایجاد کرده است. معمولا در گذشته حاشیه مادی ها محلی برای دور هم جمع شدن اهالی محل بوده و حتی امروزه نیز در برخی قسمت ها (در حاشیه مادی کارلادان در مرحله گورتان) در تقاطع اصلی مادی ها چنین مکان هایی هنوز عملکرد گذشته خود را حفظ کرده اند. این در حالی است که قرار گاه های رفتاری ذکر شده هیچگونه کالبد مشخص با مکان تعریف شده ای ندارند. همچنین محوطه های تاریخی - گردشگری آتشفشان و منار جنبان، تیز از جمله مهم ترین فضا هایی است که به عنوان قرار گاه های رفتاری در مقیاس منطقه مطرح می باشد. این قرارگاه های طبیعی و فرهنگی خود عاملی جاذب برای حضور افراد محلی و غیر محلی هستند. بسیاری از مکان های ذکر شده دچار مشکلاتی از لحاظ کالبدی می باشند از جمله تعریف نشدن این قرارگاه ها از لحاظ مکانی، تعریف نشدن ورودی و خروجی آن ها وتبودن محصوریت فضایی کافی-

-کاربری اراضی

در منطقه ی ۹، کاربری های باغ، اراضی کشاورزی، بایر و مسکونی هر کدام با اختصاص سطحی بیشتر از ۱۰۰ هکتار، عمده ترین فعالیت های مطرح را به خود اختصاص داده اند. در این بین، دو کاربری مسکونی و بایر با بهره گیری از سطحی بیشتر از ۴۰۰ هکتار، توجهی خاص را طلب می کنند. کاربری های باغ رها شده، پرورش گل و گیاه، مسکونی در حال ساخت، تجاری و کارگاهی خرد و نهایتا آثار تاریخی، هر کدام با اختصاص مساحتی بیش از ۱۰ هکتار در رده بعدی قرار دارند. وسعت مسکونی های در حال ساخت نشان از تمایلی جدی به توسعه محدوده داشته که قطعا در پرتو کنترل صحیح می تواند به عنوان فرصتی جدی تلقی شود. در خصوص عملکرد های تجاری و کارگاهی، قطعا ضرورت بازنگری با تکیه بر اصل ساز گاری عملکرد ها وجود دارد. اکثر کاربری های تجاری و اداری در لبه ی مسیر های اصلی این منطقه واقع شده اند و اغلب فارغ از نیاز های درونی بافت می باشند. مرکز این منطقه پیرامون محور وحدت در تقاطع با خیابان آتشفشان واقع شده که تمرکز کاربری ها در سطح منطقه به وجود آمده است. مراکز محله ای نیز با الگوی پراکنده در محلات، بعضا از توسعه های هسته های اولیه شکل گیری روستا ها به وجود آمده اند و موقعیت آن ها اکثرا در کنار مادی ها و یا تقاطع محور های ارتباطی محلی می باشد. محور های اصلی در این منطقه تشکیل دهنده لبه ها هستند و محور های اصلی درونی این منطقه عملکرد شهری و حتی بین شهری را نیز دارا می باشند. (طرح تفصیلی منطقه نه اصفهان)

جدول - لیست کاربری های موجود در منطقه نه

نام کاربری	مساحت(مترمربع)	نام کاربری	مساحت(مترمربع)	نام کاربری	مساحت(مترمربع)
انتظامی	۲۱۷۵.۳۸	گورستان	۱۶۰۰۷.۸۲	آموزشگاه	۱۳۹۴.۲۹
ورزشگاه	۳۰۲۸۶.۱۴	انبار	۵۱۹۷۷.۱۱	آموزشگاه فنی و حرفه ای	۲۴۷.۲۵

۱۱۹۰.۵۴	کتابخانه	۱۷۲۰.۷۸	انبار در حال ساخت	۳۵۴۴۱.۹۴	ورزشگاه در حال ساخت
۸۶۱۲.۹۵	فرهنگ سرا و خانه فرهنگ	۶۲۴۶۰	سردخانه و سیلو	۱۶۹.۲۶	فضای سبز سرپوشیده
۸۷.۱۷	کانون های پرورش فکری	۴۴۵۸.۲۲	پارکینگ	۷۶۷۸.۴۳	فضای سبز غیر سرپوشیده
۲۹۸۹۱.۷۳	مسجد	۵۲۴.۹۵	پایانه مسافری	۴۰۳.۴۴	مکان تفریحات سالم
۲۷۷۵.۲۰	مسجد در حال ساخت	۴۵۴۰۲۷۹.۱۷	بایر	۵۶۳۴۹.۹۶	پارک و فضای سبز عمومی
۱۰۰۸.۲۸	حسینیه و تکیه	۲۶۴۲۸.۶۵	متروک و مخروبه	۱۶۲۱۷۳۱.۷۹	باغ
۳۹۹۵.۸۸	امامزاده و آرامگاه	۴۸۲۷۸۴۴.۰۲	مسکونی	۲۷۸۹۰.۷۷	باغ مسکونی
۱۵۸۸.۲۶	حسینیه و تکیه در حال ساخت	۱۴۹۵۶۳.۲۷	مسکونی در حال ساخت	۴۲۲۹۵۴.۶۷	باغ رهاشده
۸۲۰۶.۴۴	مراکز بهداشتی و درمانی	۴۰۹۳.۴۱	مجتمع	۱۳۴۷۸۳.۲۵	پرورش گل و گیاه و نهالستان
۸۱۴.۸۰	کلینیک	۱۰۲۷.۹۰	مجتمع در حال ساخت	۱۵۰۲۳۵۷.۷۸	اراضی کشاورزی
۸۹۴.۸۵	خدمات پزشکی	۶۹۰۶.۸۴	آغل و طویله گاو و گوسفند	۱۵۱۶۸.۹۴	میان‌ه سبز و درختکاری معابر
۵۳۶۲.۶۷	گرمابه عمومی	۱۰۵۴۱.۱۵	بازار روز	۸۰.۱۷	ندامتگاه
۱۰۷.۰۴	آبریزگاه	۱۱۲۷۰۵.۸۰	تجاری و کارگاهی خرد	۴۰۲۳.۰۸	سایر اماکن اجتماعی
۳۵۲۰.۹۱	مرکز مخابرات	۵۴۲۷.۵۱	تجاری و کارگاهی خرد در حال ساخت	۴۷۴۸.۸۶	کارخانه صنعتی

۳۷۵۰۵.۴۰	راهنمایی	۱۹۲۴.۰۳	مجتمع تجاری	۱۴۳۶.۱۹	دام و طیور صنعتی
۲۵۶۲.۷۹	سالن غذاخوری	۹۸۳.۸۳	مجتمع تجاری در حال ساخت	۲۰۴۷۷.۹۵	کارگاه تولیدی
۱۲۶۵.۶۴	کودکستان	۵۳۵۸.۳۴	خدمات مالی	۲۷۲۰۹.۵۰	تعمیرگاه و مجتمع تعمیرگاهی خودرو
۲۵۲۸۱.۶۱	دبستان	۲۲۶.۷۶	خدمات دفتری	۷۱۶۹۴.۱۰	سایر کارگاه های غیر خرد
۱۰۸۸۰۱.۵۷	آثار تاریخی	۷۱۶.۴۹	دفاتر مخابرات و پست	۲۱۲۱.۱۴	سایر کارگاه های غیر خرد در حال ساخت

-مسکن: سرانه این کاربری در وضع موجود ۵۱.۵ متر مربع است در حالی که در طرح تفصیلی قبلی ۵۸.۵ متر مربع را برای این منطقه در نظر گرفته بوده است. هر چند حوزه ی غربی به عنوان محدوده ی حاشیه ای شهر اصفهان و دارای بافت روستایی است. پیش بینی سرانه مسکونی نسبتا بالا، نشان دهنده ی تحولات انجام شده و تغییر ماهیت تدریجی حوزه ی غربی نشان می دهد ک ظرفیت افزایش تعداد واحد های مسکونی نسبتا بالا است. بدین ترتیب چنانچه فرض بر حفظ ارزی زراعی و باقات با ارزش حوزه ی غربی باشد و تعداد متوسط طبقات ساختمانی که در شرایط موجود حدود ۱.۵ طبقه است به ۲.۵ طبقه افزایش یابد، مسکن موجود حوزه ی غربی که ۴۰۰۰۰ واحد مسکونی می باشد به ۶۶۰۰۰ واحد مسکونی افزایش می یابد.

-محوطه های تاریخی به عنوان فضا های باز عمومی : خیابان آتشگاه در حوزه ی غرب اصفهان یک محور تاریخی و عبوری شهری را تشکیل می دهد. این خیابان که به تبعیت از عملکرد ارتباطی شهر اصفهان با منطقه ی عربی خود شکل گرفته است، دارای سابقه سکونتی بسیار طولانی است. کوه آتشگاه در ۷ کیلومتری غرب اصفهان (جاده ی اصفهان - نجف آباد) در انتهای این محور واقع شده که دارای عملکرد توریستی فرا منطقه ای می باشد. به علاوه بنای منارجنبان نیز از جمله عناصر تاریخی است که در فاصله ی یک کیلومتری این کوه واقع شده و شهرت بین المللی دارد هر دو این عناصر پتانسیل لازم برای ایجاد فضا های همگانی سر زنده و فعال را در این منطقه دارا هستند.

از دیگر عناصر مطرح ارزشمند در این منطقه می توان به باغ محمد علی خان اشاره نمود که یک اثر تاریخی است و در خیابان بهشت کوچه دوستان و در نزدیکی منار جنبان واقع شده است. محوطه تاریخی مسجد خانقاه نصر آباد در مرکز

روستای نصر آباد نیز با عملکرد ویژه اجتماعی جزء آثار ثبت شده میراث فرهنگی می باشد. همچنین مسجد گنبد آزادان در محله آزادان در بخش شمالی خیابان آتشگاه واقع می باشد که قدمت زیاد این مسجد و گنبد سبب گردیده این بنا به عنوان یک بنای تاریخی و هویت بخش مطرح گردد و همچنان عملکرد مذهبی را دارا باشد. برج کیوتر واقع در خیابان میرزا طاهر نیز از جمله بنا های تاریخی حوزه غرب اصفهان می باشد که مورد مرمت و باز سازی قرار گرفته و از جانب سازمان میراث فرهنگی به عنوان المان تاریخی شناسایی شده است.

آخرین المان شناخته شده در منطقه و آسیاب و کوشک قدیمی محله ناژوان می باشد. المان تاریخی تحت تاثیر موقعیت استقرار خود که متاثر از جاذبه تفریحی پارک ناژوان است، می تواند به المان تاریخی - توریستی زنده و پویائی بدل گردد.

-فضاهای سبز: جدول نشان می دهد حدود ۴۰۰ هکتار از کل منوط مربوط به اراضی سبز و پهنه های اکولوژیک می باشد و این خود از ویژگی های منحصر به فرد این منطقه است.

جدول - اراضی سبز منطقه نه

کل حوزه غرب		مساحت(مترمربع)	کاربری
درصد	مساحت(مترمربع)		
۱.۵	۱۹۱۳۸۸	۶۰۰۳۲	پارک و فضای سبز عمومی
۱.۳	۱۷۵۶۲۹	۱۴۲۸۷۷	پرورش گل و گیاه
۲۳.۲	۳۰۶۴۲۸۸۴	۱۸۹۱۱۸۲	باغ
۳	۳۸۸۲۰۳	۲۷۸۶۱۹	باغ متروکه
۷۱	۹۲۶۷۲۹۵	۱۴۰۳۶۷۹	اراضی کشاورزی
۱۰۰	۱۳۰۶۵۳۹۹	۳۷۸۵۳۸۹	جمع

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد نجف آباد

دانشکده هنر معماری شهرداری

ارتد طراحی شهری

نام نقشه:

سازمان حمل و نقل و نقل عمومی منطقه ده اسفهان

استاد راهنمای محترم:

دکتر مریم فرخی

دانشجو:

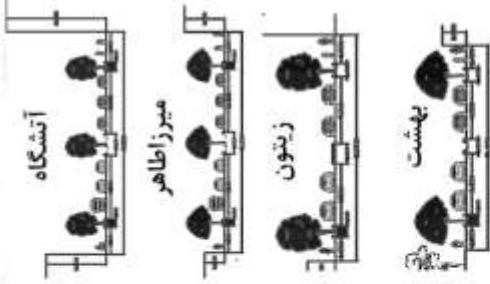
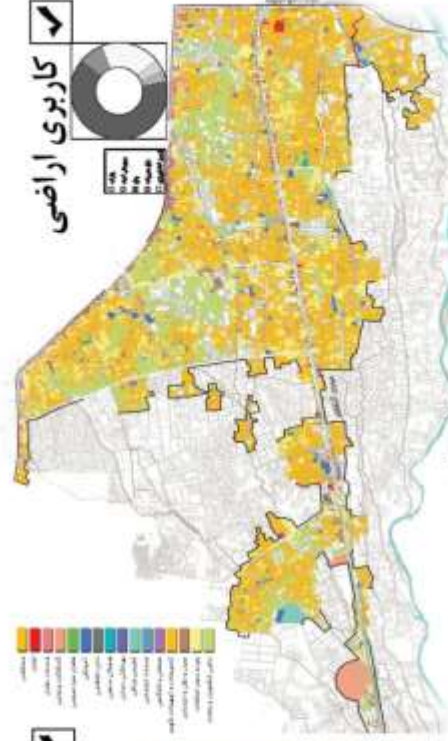
سحر حبیبی

✓ سلسله مراتب دسترسی

✓ کاربری اراضی

علاوه بر بزرگراه خرازی که در قسمت شرقی منطقه قرار دارد، محورهای آتشگاه و شهید اشرفی اصفهانی از جمله جریان های درجه ی یک فرعی این منطقه هستند که در حاشیه آن ها کاربری های مختلف مسکن و تجاری با شکل گرفته اند. در این منطقه جریان های جمع و پخش کننده غالباً بدون برنامه به صورت اتفاقی شکل گرفته اند.

آتشگاه

میرزا طاهر

زیتون

بهشت

✓ تراکم پوشش گیاهی

✓ ایستگاه های حمل و نقل عمومی

✓ شبکه مادی ها

✓ گره های فعالیتی

-سازمان کالبدی

در مطالعات سازمان کالبدی از منظر طراحی شهری به شناخت، طبقه بندی و تفسیر کیفیت ها و زمینه های ماهوی، به ویژه ادراک چیدمان توده و فضا پرداخته می شود. (ذکاوت، ۱۳۹۲) بر این اساس و با توجه به رویکرد پژوهش، به بررسی ویژگی های کالبدی منطقه نه در قالب سازمان کالبدی -فضایی می پردازیم.

-ویژگی کالبدی فضاها: مهم ترین مسئله در بررسی بافت های ارگانیک این منطقه، بررسی رابط توده ساختمانی و فضای باز شهری است. این رابطه همان طور که قبلا ذکر شده با تناسب خاصی در این محدوده دیده می شود با این وجود می توان الگو هایی از فضای باز شهری را به صورت های مختلف تشخیص داد. به عنوان مثال در محدوده هایی الگوی فضای باز به صورت خطی می باشد ولی در اکثر قسمت ها فضاهای باز شهری در تقاطع مادی ها و با مراکز محله ای به صورت نا منظم و ارگانیک وجود دارند.

-نظام فضا های باز همگانی: در این محدوده یکی از ضعف های اصلی کمبود فضا های باز و سبز همگانی با عملکرد های اجتماعی، فرهنگی و تبود نظام سلسله مراتبی این فضا ها می باشد. شاید بتوان مرکز خدماتی - تجاری این منطقه را به طور غیر متمرکز پیرامون خیابان وحدت و خیابان آتشگاه در نظر گرفت. در حالی که مراکز محله آبی اصلا وجود ندارد و یا به صورت محدود با الگوی نا منظم و با تجمع برخی از فعالیت های عمومی در کنار مساجد و بعضی در کنار مادی ها شکل گرفته اند و در برخی موارد فضا هایی هستند که از هسته های اولیه شکل گیری سکونت گاه هاروستایی باقی مانده اند و با توسعه محلات و گسترش آن ها به سمت اراضی پیرامون همچنان به عنوان مرکز محله شهرت دارند.

در تمامی مراکز منطقه ای و مراکز محله ای فقدان فضای باز عمومی با کالبد و کیفیت فضایی مناسب به چشم می خورد. طی چند سال اخیر فضا های جمعی در قالب پارک ها و فضا های نشر بدهی در حال باز آفرینی هستند و به تبع آن در این منطقه نیز بوستان هایی با امکانات تفریحی و ورزشی در حال ساخت می باشد. امروزه با توسعه محلات در مجاورت شبکه های ارتباطی، مراکز محله ای در تقاطع ها و با حاشیه ی این معابر شکل گرفته اند و در حقیقت الگوی خطی برخی مراکز بدون توجه به کیفیت های فضایی یک فضای شهری با توسعه ی بافت در حال گسترش است.

-بررسی کیفیت ابنیه

واحد های ساختمانی منطقه ۹ از نظر کیفیت، به ابته نوساز، قابل نگهداری، مرمتی و تخریبی دسته بندی شده اند. بیشترین طیف ساختمانی شامل گروه قابل نگهداری است که ۷۲.۵ درصد از سطوح ساختمانی را در بر گرفته است. علت این موضوع ساختار قدیمی و هویت روستایی منطقه است که در تلفیق با توانمندی های محدوده اقتصادی مردم وعدم وجود جاذبه های خدمات شهری، انگیزه های تازه را از بین برده است. واحد های نوساز در دومین مرتبه ۱۴.۳ درصد از کل پهنه ساخت و ساز را تشکیل می دهد که این امر بیانگر شروع تحولانی در امر ساخت و ساز و حرکت منطقه به سمت دگر دیسی کالبدی است که خود هشداری است در جهت هدایت طراحی چه از نظر سیمای شهری و چه از نظر ماهیت بافت شهری سومین رتبه تیز به ساختمان هایی اختصاص یافته که نیاز به مرمت و بازسازی دارد و ۱۱.۲ درصد از ابنیه واقع در منطقه ۹ را به خود اختصاص داده که بعضا شامل ساختمان هایی است که متعلق به قبل از انقلاب و نهایتا تا دهه ۶۰ می باشد. در آخر گروه تخریبی ها ۲ درصد از سطوح ساختمانی قرار گرفته اند. این دسته از ابنیه عموما در

مراکز وهسته ی روستاهای منطقه و یا در بخش های حاشیه که شامل ساختمان های باغ وقدیمی و غیره می باشد، مستقر می باشند.

- بررسی قدمت ابنیه

منطقه ۹ از جمله مناطقی است که شامل محلات قدیمی و با هویتی است که در گذشته به صورت هسته هایی روستایی وجود داشته اند و امروزه با گسترش شهر این منطقه جزء شهر به شمار آمده و توسعه های شهری در آن تاثیر به سزایی داشته است. اکثر ساختمان ها در مناطق توسعه یافته متعلق به بعد از انقلاب و دهه ۶۰ می باشد و غالبا قابل نگهداری هستند ولی در روند ساخت و ساز های جدید از این ابنیه باز سازی و نوسازی شده و اکثرا در حاشیه خیابان های اصلی و پهنه های رو به رشد اقتصادی مانند تا ژوان را شامل می شوند. در حالی که در داخل بافت و در همه ی مرکزی محلات هنوز ساختمان های قدیمی به صورت بافت روستایی و فرسوده دیده می شود.

- بررسی مصالح و تکنولوژی ساخت

منطقه ۹ شامل بافت فرسوده و نوساز و متوسط، ساختمان های قدیمی با بافت روستایی و ساختمان های جدید بافت شهری می باشد و به نوعی در حال گذار از بافت روستایی به بافت شهری می باشد. بنا بر این می توان گفت مصالح مورد استفاده در ساختمان سازی در این منطقه هم شامل ساختمان های نوساز با مصالحه آجر، سنگ و شیشه است و هم شامل خانه هایی به صورت روستایی و از خشت و گل می باشد. مقاومت این ساختمان ها در برابر زلزله بسیار کم و بسیاری از آن ها بر اساس استاندارد ها و ضوابط ساخت و ساز شکل نگرفته اند و حتی برخی از آن ها غیر قانونی و به صورت خودرو ساخته شده اند.

-**بلوک بندی:** مناطق مسکونی در این منطقه به دلیل رشد خودرو بافت به صورت کاملا نامنظم و غیر هندسی است. از آن جایی که این مناطق از تفکیک قطعات کشاورزی و با ات ایجاد شده اند، نظام بلوک بندی مشخصی وجود ندارد و اراضی بدون برنامه قبلی تفکیک شده اند. بنا بر این دسترسی و نفوذپذیری به این بافت زیاد ولی به صورت ارگانیک و پریچ وخم و طولانی و اغلب بن بست می باشد.

-**بررسی نظام دانه بندی قطعات (تفکیک قطعات):** همان طور که گفته شد دانه بندی قطعات در این محله بر اساس برنامه از پیش تعیین شده انجام نگرفته و کاملا خودرو و ارگانیک می باشد. این قطعات از تفکیک اراضی وسیع کشاورزی ایجاد شده اند و وضعیت دسترسی گذشته خود را حت کرده اند یا به عبارتی برای یک افست شهری طراحی نشده اند. اندازه قطعات به طور متوسط بین ۳۵۰-۲۵۰ متر مربع می باشد و حداکثر مساحت این قطعات ۵۰۰ متر مربع است. جهت شکل گیری بافت ها غالبا شمالی- جنوبی است که از نصر آباد در مرکز منطقه و پیرامون مادی قمیش بندی کرت ها تبعیت نموده اند و غالبا در راستای مادی ها می باشد

-**سطح اشغال توده:** در این منطقه تنها بخشی از بافت که در مجاورت بزرگراه خرازی و محور های آتشفشان و میرزا طاهر قرار دارد به جهت تاثیر پذیری از ساختار شهری، از انجام تسبی برخوردار است. در حقیقت عامل اصلی در شکل گیری بافت های مسکونی این منطقه، وجود هسته های روستایی است که غالبا در کنار مادی ها شکل گرفته اند و در میان اراضی کشاورزی و باغات توسعه یافته اند. تعریف ضوابط وقواتین مجموعه ساخت و ساز در اراضی کشاورزی و باغات در میان سکونت گاه ها، با توسعه طرح تفصیلی پیشین، نه تنها در حفظ باغات و مزارع موثر نبوده بلکه ساخت و سازهای غیر

قانونی در این محدوده به دنبال داشته و سبب گنگی و تا به سامانی بافت گردیده است. الگوی ساخت در این محدوده الگوی ۶۰ درصد ساخت و تابع ضوابط و مقررات جاری طرح های جامع و تفصیلی است.

-**محصوریت معابر** : محصوریت خیابان ها و مسیر های دسترسی در این محدوده بسیار متفاوت است. در خیابان های تازه احداث شده مانند میرزا طاهر، وحدت، بهشت و تبوی منش عرض خیابان زیاد و با کاشت درختان در لبه و وسط آن محصوریت مناسبی احساس می شود. در صورتی که در سایر مسیر های دسترسی قدسی، عرضی معابر کم و محصوریت فضایی زیاد می باشد. در مسیری که در کنار مادی ها قرار دارد با وجود درختان بلند قامت این محصوریت مطلوب و لذت بخش است اما به دلیل عرض کم، این مسیر برای حرکت سواره مطلوب نیست.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد نجف آباد

دانشکده هنر معماری شهرسازی

ارشد طراحی شهری

للم نقشه :

سازمان کالبدی منطقه نه انبوهان

تکمه قصر آباد

بج کبوتر

اسباب و گوشک نازون

کوه آنگکاه

مسار چمنان

پهنه های اکولوژیک شهری و محوطه سازی های شهری از عناصر مهم سازمان فضایی محسوب میگردند. همچنین رودخانه های دائمی و موقت، فریاده ها و سواحل، جنگل ها و پارک های طبیعی و یا محوطه سازی شده، مهمترین پهنه های اکولوژی شهری محسوب میشوند.

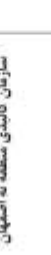
کیفیت آینه

پر و خالی

توده و فضا موجود

دانه بندی

باتوجه به نقشه می توان گفت کاربری های مسکونی این محدوده اکثرا ریزدانه هستند که عرصه به دل پالت نفوذ میکنند این ویژگی بزرگی بیشتر می شود.

تعداد طبقات

۱ طبقه تا ۱۰ طبقه
۱۱ تا ۱۵ طبقه
۱۶ تا ۲۰ طبقه
۲۱ تا ۲۵ طبقه
۲۶ تا ۳۰ طبقه
۳۱ تا ۳۵ طبقه
۳۶ تا ۴۰ طبقه
۴۱ تا ۴۵ طبقه
۴۶ تا ۵۰ طبقه

استاد راهنما: محترم ا.

دکتر عزیز فرخی

دانشجو :

مسرح حیدری

-سازمان بصری

-**دید های متوالی پیاده** : مسیر مادی ها در محلات و بعضاً در پهنه های اکولوژیک دید های متوالی پیاده و سواره جذاب و زیبایی را ایجاد می کند که حفظ و تقویت این دید های پی در پی از مهم ترین اقدامات در ارتباط با دید و منظر در این محدوده است.

-**تحلیل دید از جاده** : مسیر های سواره حاشیه ی مادی ها، لبه ی رودخانه، مسیر های دسترسی به باغات و مزارع، مسیر عبوری خیابان آتشگاه و تا حدودی خیابان خیابان میرزا طاهر و وحدت مسیر هایی هستند که به طور کلی به دلیل سبزیگی و وجود درختان سر سبز در حاشیه می خیابان و یا در لبه ی مادی های کنار آن مناظر زیبا و چشم انداز های دلپذیری را برای سرنشینان وسایل نقلیه در مسیر های حرکتی در این منطقه ایجاد می کند. با این وجود به دلیل ضعف شدید سیمای جداره و فرسودگی بافت و وجود دیوار های یکنواخت و اغلب کاه و گل و نفوذ ناپذیر به درون باغات و مناظر سر سبز در بسیاری از مسیر ها انسداد دید ایجاد شده و سبب پایین آمدن کیفیت بصری در این منطقه گردیده است.

-**باز شناسی دید های محلی و راهبردی** (کانون ها و کریدور های دید): از نقاط اصلی استراتژیک در منطقه به عنوان نقطه ی مسلط ارتفاعی در این محدوده ، کوه آتشگاه و بنای با ارزش منار جنبان است که فرصت مناسبی را برای ایجاد عرصه عمومی فراهم می کند. لبه ی زاینده رود و پارک طبیعی نازوان و لبه ی مادی ها در محلات و در میان مزارع باغات سرسبز این منطقه از دیگر مسیر هایی است که علاوه بر ایجاد چشم انداز زیبا برای پیاده روی و دوچرخه سواری مسیر جذابی را برای گردشگران و برقراری ارتباط میان ساکنین محلات فراهم می کند.

-مطالعه منظر عینی (بررسی عناصر پنجگانه لینچ) و منظر ذهنی

الف - **راه** : از جمله عناصر منظر عینی و ذهنی خو انا در منطقه و خیابان آتشگاه به عنوان مسیر ارتباطی با مناطق غرب شهر و میرزا طاهر که نقش دسترسی محلی اصلی را در این منطقه دارا می باشد. همچنین محور های محلی که معمولاً در امتداد مادی ها شکل گرفته اند، در مقیاس پیاده از عناصر اصلی منظر ذهنی شهروندان در این منطقه می باشد، که لازمه ی آن تلفیق راه با سایر عوامل سیمای شهر است. در این مسیر ها دیده های متوالی متعددی قابل رویت است در عین حال در تمامی راه های فوق آشفستگی جداره از نقاط ضعف آن به حساب می آید.

ب- **لبه**: بزرگراه شهید خرازی با توجه به گشایش فضایی و ارتباط محدود دو طرف آن، به عنوان یک لبه ی مهم و نه چندان مطلوب از لحاظ کیفیت های فضای شهری در محدوده محسوب می شود، به طوری که اگر چه پتانسیل ایجاد دید راهبردی در این مسیر فراهم می باشد ولی به کیفیت های بصری در این مسیر توجه نشده است. از دیگر لبه های موجود در محدوده، می توان به محور زاینده رود و حاشیه طبیعی پیرامون آن اشاره نمود که چشم انداز زیبایی را در سرتاسر مسیر ایجاد می کند. از سوی دیگر مادی ها با گذر پر پیچ و خم خود از میان بافت های شهری و سبزیگی اطراف آن، در مقیاس محلات به عنوان لبه هایی در بافت در نظر گرفته می شوند.

ج- **گره**: از جمله گره های مهم ترافیکی و حوزه ی دروازه ای در این منطقه که می توان به آن اشاره کرد، تقاطع بزرگراه خرازی با خیابان آتشگاه است که صرفاً جنبه ی کالبدی داشته و به اندازه ی کافی خوانا نیست. از گره های فعالیتی موجود در این منطقه، می توان به تقاطع خیابان وحدت با میرزا طاهر و خیابان آتشگاه اشاره کرد که اگر چه از لحاظ

عملکردی فعال می باشد ولی از لحاظ بر خورداری از کیفیت های مطلوب فضای شهری ضعیف است. مراکز محلات که اغلب شامل مسجد، بازار و مدرسه می باشند نیز به عنوان گره های عملکردی در مقیاس محلات می توانند مطرح باشند.

د- **نشانه:** نشانه های بصری موجود در محدوده عبارتند از کوه آتشفشان که مقیاس شهری داشته، عنصر تاریخی است و علاوه بر نشانه، هویت تاریخی نیز دارد. کبوتر خانه های بر جا مانده از گذشته که در سطح محدوده پراکنده و در مقیاس های بعض محلی، به عنوان نشانه می محلی محسوب می شوند و در خوانایی محلات تاثیر گذارند. منارجنبان نیز به عنوان قویترین نشانه می ذهنی در حوزه ی غرب مطرح است و در مقیاس محدوده ی پیرامونی خود به علت تمایز کالبدی با بافت اطراف نقش نشانه نیز دارد

- **محلات :** در محدوده می غرب الگوی غالب بافت ها ارگانیک و در مواردی محدود الگوی طراحی شده وجود دارد الگوی ارگانیک، در این محدوده تابع نظم طبیعی است بیا به عبارتی تابع نظم آب و خاک است. مادی ها به عنوان یکی از عناصر اصلی طبیعی در ساختار دهی به بافت محلات تاثیر بسزایی داشته اند.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد بحث آباد

دانشگاه هنر معماری شهرداری

ارتشده طراحی شهری

نام نقشه :

سازمان شهری منطقه ده اسفهان

استاد راهنمای محترم :

دکتر مریم فرخی

دانشجو :

سحر جعفری

فضاهای عمومی : کوه آتشفشان- پارک کوهسار- پارک مهر

کانیون و منظر گسترده : کوه آتشفشان (که یک نظر گاه طبیعی است و از چند نقطه تمرکز دید دارد).

کریدور بصری : اصلی-خیابان آتشفشان

زیتون، پارک جنگلی ناژوان

مناظر استراتیژیک منطقه ده

ورودی ها به دودسته بصری و ذهنی تقسیم میشوند که محور آتشفشان از سمت درجه یک ورودی ذهنی است زیرا به محض دیدن کوه آتشفشان متوجه نزدیک شدن به شهر اسفهان می شویم. ورودی از سمت چهارراه جهاد توسط عناصر نشانه ای مثل بانک است. دیگر ورودی ها مثل : ورودی میرزاظاهر و اشرافی اسفهان نیز از لحاظ بصری موفق عمل کرده است.

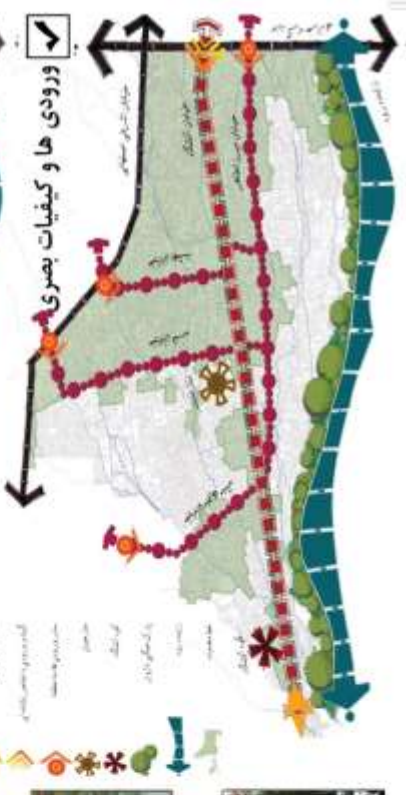
کریدور بصری خیابان زیتون

کریدور بصری خیابان میرزاظاهر

- مرا محدود منطقه
- خیابان های اشراف محدود
- مناظر
- به سوی بازار تجاری
- به سوی پرده و مسر
- کوه آتشفشان
- کوه زیتون
- مرا محدوده با

-وضعیت زیست محیطی

فرایندهای زیست بوم شناختی منطقه ی ۹

از جمله مناطق شهری است که نقش و جایگاه اکولوژیک و سبزینگی در سطح شهر و فرا شهری دارد. بخش های عمده ای از این منطقه مربوط به پهنه ی اکولوژیک و منابع طبیعی و زیستگاه های جانوری است پارک طبیعی ناژوان خود فرصتی است برای تقویت زیست گاه های حیات وحش و گیاهان بومی منطقه ایجاد باغ پرندگان با وجود صد ها نوع پرندگان بومی و غیر بومی خود نشان دهنده ی پتانسیل های موجود در این محدوده اکولوژیک است. اراضی کشاورزی و باغات میوه و محصولات آن ها از دیگر فرایندهای زیست بومی است و در میان سکونت گاه های انسانی به وقوع می پیوندد. گلخانه ها و زمین های مخصوص پرورش و تولید گل و گیاه توسط شهرداری و زمین داران خصوصی از منابع تولید گل و گیاه شهر برای فضاهای شهری اصفهان می باشند. پیوستگی و ارتباط پهنه های سبز توسط کریدور های سبز مادی ها خود فرصت مناسبی را برای تحرک و جا به جایی حیوانات در سطح منطقه فراهم می کند. مراکز پرورش و تولید ماهی، دام داری و مرغ داری های کوچک و خانگی از دیگر کیفیت های اکولوژیک این منطقه است که در ارتباط نزدیک و منسجم با سکونتگاه های انسانی قادر به حیات هستند.

-بازشناسی خصوصیات اقلیمی محیط

-دما و رطوبت :

اصفهان دارای آب و هوای نیمه بیابانی و معتدل با قدرت تبخیر نسبتا زیاد می باشد. قسمت عمده می بارندگی در این شهر در فضا زمستان می باشد و عملا اصفهان از اواخر بهار تا اوایل پاییز، یعنی تقریبا شش ماه در سال، فاقد بارندگی است. وجود روز های آرام و بدون تلاطم های جری با توجه به عدم بارندگی و گرمی و خشکی هوا به ویژه در سه ماهه دوم سال که منحنی میزان آلودگی هوا در حد بیشینه ی خود در توسان می باشد، موجب تشدید اثرات حاصل از مواد آلوده کننده به ویژه در مناطقی که فعالیت های صنعتی متراکم و متمرکز شده، می گردد.(سالنامه آماری اصفهان ، اقلیم ۱۳۹۵،

جدول - مشخصات اقلیمی اصفهان

مشخصات اقلیمی اصفهان	
میانگین سالانه ی دما	۱۶ درجه سانتی گراد
متوسط رطوبت نسبی	حدود ۵۰ درصد
متوسط فشار هوا	۸۴۰ میلی بار
میانگین بارندگی	۱۱۵.۷ میلی متر

- جریان باد :

جهت باد ها عموماً غربی و جنوب غربی است. با دهای شمالی و شرقی نیز به دلیل وضعیت حساس استقرار صنایع و آلاینده های ناشی از آن حائز اهمیت می باشد. باد های غربی در فصل پاییز و به مدت حدود پنجاه روز با سرعت حداکثر ۵۰ کیلو متر در ساعت می وزد. باد های غربی که معمولاً در فصل پاییز می وزند کلیه ی مواد آلوده کننده ی هوای منطقه را به طرف شرق و بر روی بسیاری از بخش های مرکزی اصفهان منتقل می نمایند.

-بازشناسی آلودگی محیطی:

آلودگی های هوا: اصفهان تقریباً نیمی از سال را بدون بارندگی و در شرایط خشک و نسبتاً گرمی طی می کند و بسیاری از معضلات و مشکلات زیست محیطی مناطق شهری اصفهان در طول همین مدت و به دلیل تركز و تراکم فعالیت های صنعتی و کشاورزی روی می دهد. به طور کلی نحوه انتشار آلاینده های هوا بر اساس وضعیت اقلیمی منطقه و شرایط جوی در زمان های مختلف، متفاوت می باشد. نگاهی به دلیل دو ام سطوح بر گشت حرارت، در اثر عوامل مختلفی مانند وجود ابرهای پایین با مه و غیره، انتشار عمودی مواد آلوده زا را متوقف و کلیه ی آلاینده ها در جهت افقی و در محدوده می بسیار وسیعی منتشر می شوند، که در این صورت سطوح بیشتری در معرض آلودگی قرار می گیرند.

آلودگی های خاک، آب : مهم ترین منبع آب های سطحی در استان اصفهان و به ویژه شهر اصفهان رودخانه ی زاینده رود است که تأمین مصارف آب های صنعتی، کشاورزی و شهری به شدت به آن وابسته می باشد. برداشت آب و ریزش پساب های آلوده و فاضلاب های صنعتی به رودخانه زاینده رود سهم به سزایی در ایجاد آلودگی و عدم تعادل این اکوسیستم حیات بخش به عهده داشته است. بنا بر این با توجه به میزان شیب زمین و جنس اراضی موجود می توان جهت انتشار آلاینده های آب و خاک را به طرف بخش های مرکزی شهر و حول محور رودخانه و نهایتاً قسمت های شرقی و جنوب شرق اصفهان تصور نمود. تغییر و تبدیل کاربری زراعی اراضی حوزه ی غربی اصفهان، با توجه به رشد و توسعه می غیر اصولی شهر، افزایش جمعیت و ایجاد مشاغل صنعتی، موجب تخریب و تشدید آلودگی در منابع آب و خاک این حوزه گردیده است. بنا بر این این محدوده علاوه بر آلودگی های ذکر شده، تحت تأثیر منابع آلاینده می هم جوار و نهایتاً آلودگی های حاصل از مراکز و منابع آلاینده ی منطقه کلان شهر اصفهان نیز قرار گرفته است. (طرح تفصیلی منطقه نه اصفهان، ۱۳۸۲)

انواع آلودگی ها در منطقه و شهر : گروهی از مواد آلوده کننده ی شهری را که منشاء و منبع مشخص و معینی نداشته اما موجب آلودگی سطوح نسبتاً وسیعی می گردد، بت نام آلودگی های بدون کانون می نامند، مانند روان آب های شهری که معمولاً در اثر بارندگی در نقاط مختلف ایجاد می شوند و در جهت شیب زمین حرکت کرده و به دلیل عبور از سطوح مختلف شهر مانند سطح آستاله می خیابان ها و با پیوستن انشعابات مختلف به یکدیگر همواره با شتاب. میزان بیشتری انواع ذرات مختلف را با خود حمل می نمایند. روان آب ها، گاهی با انواع پساب های آلوده ی شهری مخلوط شده و موجب آلودگی بیشتری در خاک و آب های پذیرنده می گردند. آلودگی های بدون کانون با منشاء غیر از بارندگی نیز از طریق هرز آب ها و پس آب های مراکز مختلف کشاورزی، خدماتی و غیره نیز موجب آلودگی های شدیدی می شوند. به طور کلی روان آب ها ضمن فرسایش خاک و حمل ذرات معلق در خود، در مناطق شهری بر میزان آلودگی های محلول و معلق آن افزوده می گردد و مواد بسیاری مانده باکتری ها، فلزات سنگین، ترکیبات آلی و معدنی، مواد ازته و فسفره، روغن و غیره را با خود به مناطق مختلف حمل می نمایند. مواد آلوده کننده ی اصلی و مهم در مناطق حوزه ی غرب

شهر اصفهان شامل ذرات معلق (گرد و غبار و غیره) گاز NO_x ، CO_2 ، SO_2 (اکسید های نیتروژن) فاضلاب های صنعتی و انسانی، انواع سموم ناشی از فعالیت های کشاورزی و سایر آلاینده های شهری می باشند. (طرح تفصیلی منطقه نه اصفهان، ۱۳۸۲)

آلودگی های صوتی و منایع آن : محدوده هایی را در داخل مناطق حوزه غرب می توان شناسای نمود مانند تقاطع خیابان های خرم و آتشگاه تا حوالی منار جنبان که به دلیل وجود تمرکز انواع فعالیت های صنعتی، تجاری و اراضی کشاورزی همجوار و همچنین با توجه به حجم ترافیک وسایل نقلیه سبک و سنگین در محور اصلی خیابان آتشگاه و سایر شرایط موجود، از میزان آلودگی های بیشتری برخوردار می باشد. بارز ترین منشاء آلودگی را می توان در اتوبوس های درون شهری، موتور سیکلت ها مشاهده نمود. ترافیک سنگین بسیاری از خیابان ها (مانند خیابان آتشگاه) موجب افزایش شدت آلودگی هوا و آلودگی های صوتی گردیده است.

منابع آلاینده ی بزرگ صنعتی همجوار حوزه غرب:

- ۱- نیروگاه اسلام آباد واقع در حاشیه ی زاینده رود و در جنوب غربی منطقه ۹ که به دلیل جهت وزش باد غالب جنوب غربی و همچنین های شمالی، بخش های زیادی از محدوده ی شهر اصفهان را در معرض آلودگی قرار می دهد.
- ۲- کارخانه ی قند واقع در مسیر جاده ی اصفهان نجف آباد و در ضلع غربی محدوده ی مطالعاتی. این کارخانه همجوار اراضی کشاورزی و در فاصله ی چهار کیلومتری رود خانه ی زاینده رود واقع گردیده است.
- ۳- تمرکز و تراکم اغلب واحدهای بزرگ و کوچک صنعتی در حوزه ی غرب در حاشیه ی خیابان آتشگاه، کهندهژ و استقرار آن ها به صورت پراکنده در سایر نقاط مسکونی در محدوده ی مطالعاتی-(طرح تفصیلی منطقه نه اصفهان)

-مادی ها

حدود یک پنجم طول مادی های اصفهان (حدود ۷۶ کیلومتر) در غرب اصفهان و در منطقه ۹ است. (ظهربابی ۱۳۸۷، ۵). مادی هایی که شهر اصفهان را آبیاری می کرده و هنوز بعضاً حیات دارند، تعدادی جزو حوضه آبیاری بلوک ماربین است که پس از آبیاری اراضی آب خور آن بلوک در قسمت های غربی، شمال غربی و مرکز شهر جریان داشته و تعدادی نیز جزو بلوک جی و برز رود است. این مادی ها پس از گذشتن از بخش های جنوبی، مرکزی، شمالی و شرقی شهر سرانجام به اراضی بلوک جی می رسند. مادی های بلوک ماربین بلوک ماربین بر اساس تقسیم سنتی آب زاینده به وسیله شش مادی آبیاری شده است؛ اما اراضی آب خور تمامی آن مادی های شهر اصفهان را پوشش نمی داده است (حسینی ابری پورعصار ۱۳۸۷، ۷۵)

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد نجف آباد

دانشکده هنر معماری شهرداری

ارشد طراحی شهری

نام نقشه :

بعد رویه ای - نظام رست محیطی

استاد آهسانای محترم :

دکتر مریم قرظی

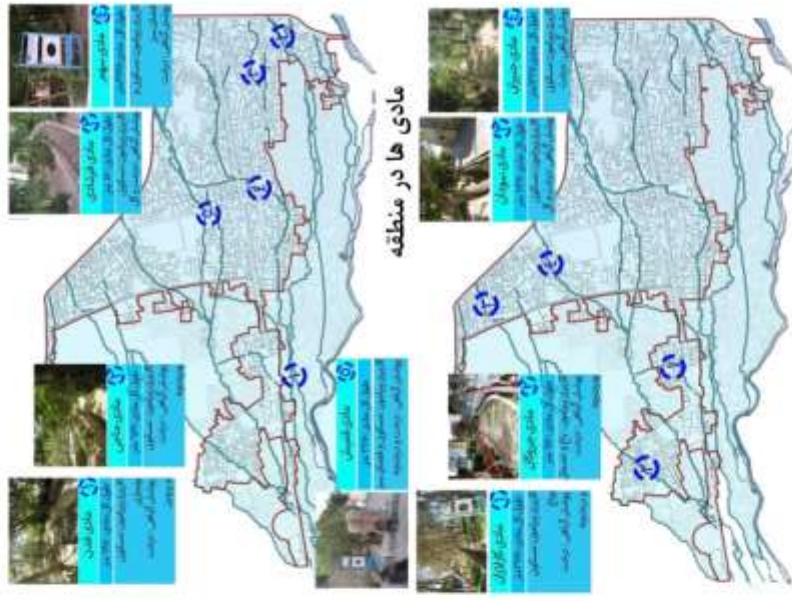
دانشجو :

سحر حسینی

منطقه نه شهر اصفهان

شهر اصفهان با ارتفاع متوسط ۱۵۹۰ متر روی جلگه ی ابرفتی زاینده رود استقرار یافته است.
 رودخانه زاینده رود با شیب ۰/۵ در صد در جهت غرب به شرق و از میان شهر عبور می کند.
 شیب متوسط شهر اصفهان در جهت غرب به شرق ۰/۱۹ درصد و جنوب به شمال ۱/۴۲ درصد می باشد.
 رشته کوه های محمود آباد در شمال غرب و آتشگاه در غرب شهر قرار دارد که جهت آنان نقش اساسی در میزان غلظت آلودگی هر محل دارد.
 جهت بادها عموماً غربی و جنوب غربی می باشد این بادها که معمولاً در فصل پاییز می وزند مواد آلوده زای هوای منطقه را به طرف شرق و بر روی بخشهای مرکزی اصفهان منتقل می کنند.

معضلات

تجمع زباله ها و مواد گلخانه ها

کنار مادی در

با توجه به بررسی های صورت گرفته توجه ویژه ای به ساخت بوستان ها با طراحی یکپوخت و وسعت زیاد شده است که مورد توجه ساکنین محلی قرار نمی گیرند، تعداد پارک های محلی و زمین های بازی که مورد انتظار ساکنین اینجا می باشد بسیار کم می باشد و به ساخت آن توجهی نشده است.